

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з виконання контрольних робіт для студентів-заочників
з курсу

“ОСОБЛИВОСТІ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ: ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД”

Дніпропетровськ

2015

Методичні вказівки з виконання контрольних робіт для студентів-заочників з курсу «Особливості усного переклада: послідовний переклад» / Т. М. Висоцька - видавництво Нац. гірн. ун-ту – Д.: ДВНЗ «НГУ», 2014. - 15 с.

Укладач:
Т. М. Висоцька

Затверджено до видання редакційною радою НГУ за поданням методичної комісії зі спеціальності 8.020303 Переклад (протокол № 2 від 26.09.2014).

Подано методичні розробки з виконання контрольних робіт для студентів-заочників з дисципліни «Послідовний переклад». Матеріали містять завдання, деякі додаткові матеріали та літературні посилання. Призначено для студентів з напрямку підготовки «Філологія», спеціальності «Переклад». Матеріали умовно поділені на дві частини – перша містить базові символи УПС, друга – список рекомендованої літератури, третя – змістові модулі та завдання. У додатку наведено зразок оформлення титульного аркушу, вимоги до оформлення контрольних завдань та перелік питань до заліку.

Відповідальний за випуск: в.о. завідувача кафедри перекладу
доктор філологічних наук, професор Алексєєв А.Я.

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Послідовний переклад» відноситься до професійного циклу, є дисципліною за вибором ДВНЗ «НГУ» стандарту вищої освіти.

Курс має зв'язок з дисциплінами, що становлять стандарт фундаментальної філологічної освіти (загальне мовознавство, теорія та практика основної іноземної мови, теорія та практика рідної мови, теорія та практика перекладу), а також із загально-гуманітарними дисциплінами (лінгвокраїнознавство, культурологія)

Мета вивчення дисципліни «Послідовний переклад»: ознайомлення студентів з теоретичними та лінгводидактичними засадами навчання послідовному перекладу, а також з системою вправ, спрямованої на розвиток їх перекладацької компетенції, розвиток у тих, що навчаються достатнього рівня знань, вмінь та навичок послідовного перекладу; формування навичок адекватного висловлювання при послідовному перекладі.

Система завдань сприятиме успішному засвоєнню знань та навичок у царині перекладу.

Завдання курсу:

- закріпити у студентів знання теоретичних основ послідовного перекладу як прикладної науки;
- розвивати у студентів найважливіші види мовно-розумової діяльності з метою застосування теоретичних знань у практиці послідовного перекладу;
- формувати й закріплювати стійкі практичні навички послідовного перекладу й застосування основних видів лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу для досягнення його адекватної якості;
- навчити техніки вільного усного перекладу;
- навчити долати психологічні та екстралінгвістичні проблеми й труднощі, пов'язані з практикою перекладу;
- формувати фахові практичні вміння та навички перекладу;

- навчити студентів виконувати послідовний усний переклад із застосуванням спеціальної системи записів.

ЧАСТИНА I

БАЗОВІ СИМВОЛИ УПС

1. Предикативні символи:

→	вводить; ввозить; вносить; входит; доставлять; направлять на; поставлять; прибывать; предоставлять; представлять; стремиться; давать; передавать; придавать; сообщать; уведомлять; нападать; наносить удар; наступать + <i>соответствующие отглагольные существительные</i> ; для импликации цели служит более длинная стрелка
←	получать; приобретать; принимать; привлекать; выходить; оставлять; отступать + <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
↗	улучшать(ся); усиливать(ся); увеличивать(ся); ускорять(ся); возрастать; расти; совершенствоваться(ся); активизировать(ся)+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
↘	ухудшать(ся); уменьшать(ся); ослаблять(ся); сокращать(ся); снижать(ся); падать+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
=	являться; составлять; равняться; быть равным и т.д.
x	ликвидировать; уничтожать; запрещать; разрушать; устранять; убирать + <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
✕	рассматривать; глядеть; смотреть+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
"	говорить; заявлять; выступать; сообщать + <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
↖↗	влиять на; воздействовать на; контролировать; оказывать влияние; воздействие и т.д.
↓↓	осуждать; критиковать; обрушиваться с критикой; негодовать; возмущаться
↑↑	хвалить; радоваться; превозносить и т.д.
~→	проводить(ся); продвигать(ся); развивать(ся); осуществлять; применять+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i> , а также прогресс; процесс и т.д.

2. Символы часу:

↓	(в) настоящее время; сейчас; сегодня; в данный момент
↘ , ↘	будет; в будущем; в дальнейшем и т.д. (<i>запятая требует употребления смыслового глагола в будущем времени</i>)
↙ , ↙	было; в прошлом и т.д. (<i>запятая требует употребления смыслового глагола в прошедшем времени</i>)
<	начало действия
>	конец действия

↔	период времени
---	----------------

3. Модальні символи:

да	одобрять; утверждать; давать согласие; соглашаться; принимать; уверенность и соответствующие отглагольные существительные, а также приемлемый, подходящий
d	необходимость; долженствование
m	возможность
бы	желательность
p	вероятность
∞	неопределенность
©	мочь; быть в состоянии сделать что-либо и т.д.

4. Символи якості та кількості:

–	усиление значения (<i>ставится под символом</i>)
=	усиление в превосходной степени
- - -	ослабление понятия
<	больше; более (чем)
>	меньше; менее (чем)
ˆ	весь; все; целиком; полностью

5. Загальні символи:

Kп	капитализм; капитал
дм	демократия
M	мир (антоним «войны»)
P	политика
Ж	жизнь
дип	дипломат; международный
∅	аспект; сфера; область; направление; момент и т.д.
П	баланс; паритет; равновесие
	безотлагательный; быстрый; срочный; немедленный; сразу, а также связь; коммуникации
→←	бороться; противоборствовать; противостоять; обороняться; защищаться+ соответствующие отглагольные существительные
!	очень; особенно; важность; значение; роль
R:	в результате; приводит к; а также: следовательно; из этого (отсюда) следует (вытекает); поэтому; по этой причине
?	вопрос; проблема
⊙	встреча; переговоры
→ж	выполнять; осуществлять; релизовывать+ соответствующие отглагольные существительные

у	выражать; выступать+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
С	гарантия (в разных значениях); гарантировать
○	конференция; форум; съезд; совещание; сессия; пленарка; планерка; заседание; раунд; ассамблея; собрание; город; деревня; село; поселок; населенный пункт и т.д.
□	группа; команда; компания; орган; предприятие; фирма; подразделение; учреждение; ведомство; элемент; экипаж; расчет и т.д.
↙↘	действия, меры, усилия, мероприятия
°°°	деньги; денежные средства; капитал
T	деятельность; работа; производство+ <i>их глагольные производные</i>
Ω	договор; контракт; договоренность; соглашение; сделка и т.д.
⋈	если..., то (<i>для выражения уступительной связи, как правило, используется дважды перечеркнутая наклонная линия, при этом следует запомнить, что условие всегда расположено над чертой</i>)
φ	земля; планета; мир
æ	изменение; перемена; поправка; пересмотр; поворот; переворот; революция+ <i>их глагольные производные</i>
#	количество; номер; число
→←	конфликт; противоречие; противоборство; борьба+ <i>их глагольные производные</i>
○	место; дислокация; местоположение; пункт; расположение; нахождение; объект
1/12	месяц
≡	методы; способы; пути (решения)
○ ○	мощность; сила; мощь; могущество; прочность
X	народ; население; <i>нация (размещение символа УПС в кружке означает укрупнение, обобщение понятия)</i>
×	не; нет (отрицание), <i>а также</i> : запрещать; уничтожать; останавливать; ликвидировать; срывать; прекращать+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
1/7	неделя
≠	неравенство; разногласие; различие; расхождение + <i>их глагольные производные</i>
← →	обмен; торговля; размен; товарооборот; замена + <i>их глагольные производные</i>
E	оборудование; техника; материальная часть; аппаратура; <i>а также</i> окружающая среда, экология и т.д.
V	объем; круг; охват и т.д.
↑ ↓	ограничение; лимит; предел

≈	около; приблизительно; примерно
Ω	определять; устанавливать
□	основа; основание; фундамент; база; базис; причина; обоснование+ <i>соответствующие глагольные производные</i>
Ⓜ	ответственность; обязанность; долг
) (отношения; связи
(поддерживать; помогать; содействовать; способствовать+ <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
1/2	половина; полугодие
@ ²	последствия
/	поскольку (для выражения причинно-следственной связи, как правило, используется наклонная линия, при этом следует запомнить, что причина всегда расположена над ертой)
[предложение; проект; вносить предложение; делать предложение; предлагать и т.д.
Δ	представительство; офис; штаб; наблюдательный пункт; делегация; посольство; участие
О	президент; глава; руководитель; начальник; представитель; лицо; член; человек и т.д. (в кружке: правительство; парламент; кабинет; руководство и т.д.)
∠	проверка; испытание; инспекция; аудит; ревизия
Ш	промышленность; индустрия; в кружке: экономика
~	развитие
X	решать; разрешать (вопрос) + <i>соответствующие отглагольные существительные</i>
/:	в соответствии с; согласно
□ ²	страны; государства; державы
∑	сумма; совокупность; в совокупности; вместе с; суммарный
<	точка зрения; позиция; взгляд
О	цель

ЧАСТИНА II

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Багмут Й. А. Проблеми перекладу суспільно-політичної літератури українською мовою / Й. А. Багмут. – К.: Наук. Думка, 1968. – 146 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). – М.: Международные отношения, 1975. – 240 с.
3. Бондар Л. В., Полюк І. С. Закономірності та особливості процесу письмового перекладу текстів різних жанрів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2006-3/07_Polyuk.pdf
4. Гурин І. В. Проблема компрессии в синхронном переводе. Подходы и методы исследования. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.gramota.net/materials/2/2008/1-1/27.html
5. Гюнтекін Р. Н. Зелена ніч: Роман / Р.Н. Гюнтекін [пер. Г.І. Халимоненка]. – К.: Молодь, 1971. – 215 с.
6. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – Санкт-Петербург: Союз, 2000. – 319с.
7. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак-тов ин.яз. / В. Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
8. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К.: Видавництво Київського університету, 1982. – 165 с.
9. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / І. В. Корунець. – Вінниця: Нова Книга, 2000. – 448 с.
10. Фомин С.К. Последовательный перевод (английский язык): учебное пособие / С. К. Фомин. – М., 2006. – 352с.
11. Чердниченко О. І. Про мову й переклад / О. І. Чердниченко. – К., 2007. – 248с.
12. Чернов Г. В. Основы синхронного перевода / Г. В. Чернов: Учебник для ин-тов и фак-тов иностр. яз. – М.: Высш шк., 1987. – 256 с.

Допоміжна

1. Аристов И.Б. Основы перевода. Изд лит-ры на ин. языках. Москва, 1983
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М., 1975
3. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979.
4. Беляева Т.М., Хомяков В.А. Нестандартная лексика английского языка. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1985.
5. Ванников Ю.В. О едином комплексе переводческих дисциплин//Вопросы теории и техники перевода./Отв.ред.А.Г.Назарян,- М., 1970
6. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического анализа.-- М.: Наука, 1981.
7. Журавлев А.П. Звук и смысл. – М.: Просвещение, 1981.

8. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. - М.: Наука, 1986.
9. Комиссаров В.Н. Теория перевода . – М., 1990
10. Комиссаров В.Н., Коралова А.Л. Практикум по переводу с английского языка на русский. – М., 1990
11. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод. – М., 1980
12. Перевод как аспект изучения иностранного языка. Учебное пособие по спецкурсу // Под ред. Э.М. Медниковой – М., 1976
13. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М., 1974
14. Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира. – М.: Наука, 1988.
15. Семенец О.Е., Панасьев А.Н. Практический курс устного перевода. - К., 1986
16. Серов Н.П., Шевнин А.Б. Теория и практика перевода – Элиста, 1979
17. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М., 1983
18. Храпченко М.Б. Познание литературы и искусства. Теория. Пути современного развития. – М.: наука, 1987.
19. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода. – М., 1987
20. Швейцер А.Д. Теория перевода. – М., 1988

Інформаційні ресурси

- Філологія та лінгвістика - <http://www.filologia.su/sociolingvistika>
- Практика перекладу –
<http://study-english.info/sites-for-translators.php>, http://terralinguistica.ru/island/Inet_for_translators.html
<http://translation-blog.ru/sayty-i-stati/>
www.links-guide.ru/perevodcheskie-portaly
www.li-terra.ru/blog/podborka/

Основний підручник:

С. К. Фомин Последовательный перевод (Английский язык). Книга студента : [учебное пособие] / С.К. Фомин. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2006. – 253с.

ЧАСТИНА ІІІ

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Змістовий модуль № 1: Предмет і завдання послідовного перекладу

1. Сутність поняття «послідовний переклад».
2. Завдання перекладача при виконанні послідовного перекладу.
3. Смысловий аналіз тексту як основна умова його запам'ятовування.
4. Система скороченого запису – універсальний перекладацький скоропис (УПС).
5. Принцип вертикалізму.
6. Базові символи УПС.

Змістовий модуль № 2: Практикум з послідовного перекладу

1. Робота з прецизійним матеріалом: сприйняття на слух та тренування пам'яті.
2. Фразеологічні вправи: прислів'я, крилаті вислови, фразові дієслова.
3. Підготовка до роботи з основним текстом: основні терміни та перекладацькі шаблони за темою.
4. Тренування скоропису.
5. Актуальне членування висловлювання.
6. Робота з основним текстом: послідовний усний переклад.

ЗАВДАННЯ НА МІЖСЕСІЙНИЙ ПЕРІОД

1. Опрацюйте уроки 1-9 основного підручника.

КОНТРОЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

1. Підготуйте реферат за темою змістового модулю №1 по вказаним пунктам (обсяг 15 стр.).
2. Підготуйте контрольну роботу, що містить:
 - оригінал основного тексту кожного уроку підручника;
 - письмовий переклад основного тексту кожного уроку підручника;
 - запис за допомогою УПС основного тексту кожного уроку підручника .

ПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

з дисципліни

«Послідовний переклад»

1. Розуміння та запис прецизійної інформації.
2. Актуальне членування простих висловлювань соціальної, політичної та економічної тематики.
3. ПДП (помилкові друзі перекладача).
4. Переклад ідіоматичних висловлювань. Переклад "крилатих виразів".
5. Передача особливостей стилю оратора. Стилiстичні норми мовлення.
6. Переклад реалій та кліше.
7. Переклад як центральна ланка двомовної опосередкованої комунікації.
8. Уміння та навички необхідні для послідовного перекладу.
9. Зародження послідовного перекладу.
- 10.Складові послідовного перекладу.
- 11.Прагматичний аспект послідовного перекладу.
- 12.Монологічний послідовного переклад.
- 13.Діалогічний послідовного переклад.
- 14.Вимоги до адекватності послідовного перекладу.
- 15.Різновиди пам'яті при послідовному перекладі.
- 16.Трансформації при послідовному перекладі.
- 17.Види та типи послідовного перекладу.
- 18.Комбінований переклад.
- 19.Фразеологія в послідовному перекладі.
- 20.Універсальний перекладацький скоропис.

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни
“ ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД ”

Роботу прийняв:
науковий ступінь, посада
ПІБ викладача

Роботу виконав:
студент(-ка) групи

ПІБ студента

Дніпропетровськ

2015

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»

РЕФЕРАТ
з дисципліни

“ ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД ”

на тему

Предмет і завдання послідовного перекладу

Роботу прийняв:
науковий ступінь, посада
ПБ викладача

Роботу виконав:
студент(-ка) групи

ПБ студента

Дніпропетровськ

2015

ВИМОГИ**ДО ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ ТА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

Набір тексту та його роздрукування здійснюються за допомогою комп'ютера (найкраще в редакторі Word) з одного боку аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці (приблизно по 60 знаків у рядку) з використанням стандартного шрифту Times New Roman розміром 14. Для виділення окремих місць допускаються також курсив, напівжирний курсив і напівжирний шрифт. Текст необхідно друкувати на текстовому полі сторінки розміром 170 x 257 мм, залишаючи відповідно поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 20 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Заголовки структурних частин реферату: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами напівжирним шрифтом симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу напівжирним шрифтом. Крапку в кінці заголовку не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту звичайним шрифтом. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Кожну структурну частину реферату необхідно починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів і т. д. подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не проставляють. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.